

VANHOJEN TANSSIT – KONSEPTIN UUDISTAMINEN

Vanhojen tanssit on hieno perinne, jolla pukuloistoinen juhlistetaan lukion toiseksi viimeistä luokkaa käyvien nousua lukion vanhimmiksi oppilaisiksi abiturienttien lähdettyä koulusta penkinpainajaisissaan.

Tanssien eteen nähdään usein merkittävästi vaivaa ja ne ovat aina koulunsa ja erityisesti sen liikunnanopettajien näköiset. Tanssien toteutustapa on vapaa, mutta perusajatukseksi on muodostunut ns. salonkitanssien (mm. poloneesi, cicapo, wengerka, pas d’Espagne ja pompadour) tanssiminen. Tavaksi on myös tullut, että lopuksi tanssitaan joko opettajien tai oppilaiden itse suunnittelema ”vapaa tanssi”. Se voi olla vaikkapa rivitanssi tai tanssina toteutettu kaksintaistelu tyttöjen ja poikien ryhmien välillä.

Harjoituksineen rupeama on varmasti usein hauska ja mieleenpainuva kokemus nuorelle ja toki vanhemmillekin, jotka näkevät nuorensa innostuksen ja lopulta myös näytöksen. Ainakin Youtube-videoiden perusteella jotkut koulut ovat saneet aikaan aivan mahtavia spektaakkeleita.

Silti näkisin, että nyt olisi konseptin uudistamisen aika.

Suurimpana vinoutumana näen sen, että usein laitetaan aivan valtavasti energiaa sellaisen tanssitaidon harjoitteluun, jota ei lainkaan pääse hyödyntämään myöhemmin elämässään (= salonkitanssit). Samaan aikaan nuorelle tulee vastaan lukemattomia tilanteita, joissa perustanssitaidosta olisi varmuudella iloa.

Näkisin siis mieluusti vanhojen tansseissa tanssittavan tansseja, joiden harrastusta voi jatkaa myöhemmin tanssiseuroissa, tanssitapahtumissa tai vaikka häissä.

Mitä olisivat tanssittavat lajit?

Aivan ehdottoman tärkeänä pitäisin sitä, että opetuksen ja tanssien jälkeen niin sanottu **vaihtoaskel (hidas – hidas – nopea – nopea)** olisi hallussa, koska sillä nuori voisi jatkossakin tanssia lähes kaikkeen eteen tulevaan musiikkiin. Tanssilavoilla se on sekä fokin että suomalaisen tangon perusaskel, mutta sopii mainiosti myös esimerkiksi hitaisiin beat-kappaleisiin, rumbaan ja cha-chaan. Itse näytöksessä vaikkapa tangon voisi toteuttaa niin, että siinä olisi yhteinen koreografia, jolla saataisiin esitykseen näyttävyyttä.

Toinen yhä vain pidetyimmäksi lavoillakin kehittyvä tanssi on **hidas valssi**. Sitä käytetään paljon myös häätanssina. Se olisi tilaisuuden luonteen mukainen arvokas ja näyttävä tanssi, joka ei kaipaisi yhteistä koreografiaa, mutta johon saa kauniita kuvioita niin halutessaan. Perinteinen suomalainen valssi (wienerivalssi, merimiesvalssi) on toki sekin vaihtoehto, mutta sen suosio on lavatansseissa jo vuosia sitten jäänyt kauas hitaan valssin taakse. Hitaan valssin opettelu saattaa johdattaa opiskelijan jatkamaan harrastustaan myös kilpatanssiseurassa, sillä laji on yksi 10-tanssien vakiotansseista.

Kansantanssipohjaisia tansseja tanssitaan edelleen lavoilla paljon ja niiden suosio saattaa jopa kasvaa, kun niihin lisätään mielenkiintoa ylläpitäviä mausteita. Parhaiten vanhojen tansseihin soveltunevat **jenkka** ja **masurkka**. Jenkka voi perusversiossaan olla yksinkertainen ja hieman tylsäkin, mutta sopivilla pyörähdyksillä siitä saa oikein hauskan. Masurkka on näyttävä tanssi, jonka opettelun myötä myös polkan askellus tulee tutuksi. Mausteiden lisääminen myös masurkkaan on suositeltavaa. Molemmat tanssit ovat luonteeltaan lähellä salonkitansseja, sillä tanssijat etenevät niissä rinki- ja muostelmassa ja samassa vaiheessa. Kansantanssipohjaisten tanssien mukaanotto vanhojen tansseihin olisi perin luontevaa ja ovathan muinais- ja perinneasut nykykonseptissakin vanhojen tansseissa lisääntyneet. Kansallisromanttisen

suuntauksen pukeutumisessa soisi lisääntyvän edelleen, mutta pelkään amerikkalaiselokuvien Prom-tyylin ajavan tässä edelle. Mutta kyllä shaketti ja iltapuku masurkkaankin hyvin sopivat.

Muitakin näyttäviä ja hyödyllisiä vaihtoehtoja on runsaasti. Jos oltaisiin Ruotsissa, olisi bugg luonteva vaihtoehto nuorisolle. Suomessa hyödyllisempää saattaisi olla ottaa ohjelmaan **fusku**, sillä sen askellus on itse asiassa sama kuin foksissa, eli vaihtoaskel. Fusku on kuitenkin swingtanssien tapaan ns. kädenalitustanssi, joten se laajentaisi tuon vaihtoaskel -kansalaistaidon aivan uudelle tasolle. Fuskukin voitaisiin esityksessä tanssia yhteiseen koreografiaan.

Tällä hetkellä paritansseista nuorison ylivoimainen suosikki taitaa olla west coast swing, joten vaihtoaskeleen lisäksi senkin opettelu saattaisi olla mielekästä. WCS:n etuna on se, että sitä voi tanssia lähes kaikkiin nuorison kuuntelemiin kappaleisiin. Ongelmana saattaa olla tanssin haastavuus. Myös salsan harrastajamäärät ovat olleet jo vuosia kasvussa, joten siitäkin voisi rakentaa näyttävän kokonaisuuden. Vanhojen tansseissa salsaa voisi tanssia muodostelmassa (salsa-rueda), jossa koreografia on joko ennalta sovittu tai johtotanssijan ohjaama. Ruedaringissä tyypillisesti pari vaihtuu liikkeiden välillä, joten touhua on hauska myös seurata. Lopulta opettajan osaaminen ja harrastuneisuus määrää myös lajivalinnan.

Kuka tanssia koulussa opettaisi?

Liikunnanopettajien lajiskaala on laaja, eikä voida edellyttää, että he kaikki olisivat tanssin ammattilaisia tai edes lajista kiinnostuneita. Nykyisetkin vanhojen tanssit kuitenkin osoittavat sen, että sekä intoa että osaamista on jo nyt runsain mitoin.

Varmasti on myös paljon tehtävissä sen eteen, että kynnys tanssin opettamiselle kouluissa madaltuisi. Tanssikoulut ja erityisesti voittoa tavoittelemattomat tanssiseurat voisivat muokata loka-marraskuun ohjelmansa sellaiseksi, että se tarjoaisi peruspaketin keskeisissä lajeissa liikunnanopettajille. Tanssiseurojen intresseissä on pitää Suomen tanssikulttuuri elävänä ja saada mahdollisimman moni nuori innostumaan tanssista. Seurat voisivat hyvin siis paitsi muokata ohjelmansa sopiviksi, myös tarjota liikunnanopettajille vanhojen tansseihin sopivat tunnit ilmaiseksi. Moni seura olisi todennäköisesti valmis myös antamaan osan tanssinopetuksesta kouluissa veloitusetta liikunnanopettajan tukena.

Uusi konsepti

Tavoitteena olisi siis tehdä työtä, jolla on tarkoitus. Vanhojen tansseihin tähtäävä harjoittelu olisi kokonaisuudessaan oppilaan hyödynnettävissä myös koulun ulkopuolella joko tanssin harrastusyhteisöissä tai ylimalkaan tapahtumissa, joissa on mahdollista tanssia.

”Uusi konsepti” voi olla vahva ilmaisu, koska vanhastaankin soveltaminen on ollut liikunnanopettajille pääosin sallittua. Uusi konsepti ottaisi kuitenkin kokonaisvaltaisemmin huomioon paitsi oppilaan jatkoharrastusmahdollisuudet, myös yhteiskunnassa jo olevien resurssien hyödyntämisen opetuksessa.

Uusikin konsepti olisi tietysti joustava ja sen käyttöönotto tapahtuisi paikkakunnan opettajien ja seurojen resurssien mukaisesti. Toki myös salonkitansseja voitaisiin käyttää ainakin mausteena myös jatkossa. Painopiste muodostuisi kuitenkin selkeästi hyödynnettävään tanssitaitoon. Liikkumavaraa eri tanssien ja niiden vaativuustasojen välillä olisi rajattomasti.

Hauskaksi lisäksi vanhojen tansseihin on viime vuosina yleistynyt vapaa tanssi, jonka koreografian suunnittelu, harjoittelu ja toteutus on varmasti ollut oppilaille hieno kokemus. Tämä osuus kannattaa

varmasti säilyttää tavalla tai toisella. Kuitenkin – jotenkin toivoisin, että tätäkin osuutta voitaisiin paremmin hyödyntää jatkossa. Suomesta puuttuu toistaiseksi sellainen rivitanssiperinne, jossa tutun kappaleen päärähtäessä soimaan, kaikki voisivat rynnätä lattialle toteuttamaan siihen sovitettua helppoa koreografiaa. Tällaisille olisi selvästi tilaus olemassa. Maailmalla, erityisesti Yhdysvalloissa näitä on useita. Ja toki meistä monet tunnistavat esimerkiksi sellaiset tuontikoreografiat kuin Flossing, Macarena, Gangnam Style, The Ketchup Song ja vanhemmista Saturday Night Fever sekä Chicken dance. Näiden kaikkien ja monien muidenkin vastaavien tanssimahdollisuuksia tulee varmasti jokaisen kohdalle joskus. Siksi niitä kannattaisi hyödyntää myös tanssiesityksissä. Vielä hienompaa olisi kuitenkin synnyttää suomalaisiin ikivihreisiin bilekappaleisiin sopivia yksinkertaisia koreografioita, jotka toimisivat lähes missä tahansa juhlatilanteessa. Pari sellaista toivoisin tähänkin konseptiin. No - onhan meillä ainakin Antti Tuiskun ”Keinutaan”...

Johtaako tämä mihinkään?

Ei tietenkään, liian hapokasta... Toisaalta tiedän, että jotakin tämänsuuntaista on aiemminkin tapailtu ja päänavauksia on jo tehty. Joten jospa jatketaan pienin askelin ja odotellaan patojen murtuvan pikku hiljaa. En voi välttyä ajatukselta, että tämä kuitenkin lopulta toimisi ja kehittyisi tanssien mukana ajassa. Ainakin tanssin harrastajana näin toivon. Onhan se ihmeellistä, että vain niin harva on ymmärtänyt tämän lajin hienouden.

Toimin mm. lavatanssiseura Sekahaussa ja pyrin seurassa edistämään jonkin tämän suuntaisen tulevaisuuden toteutumista. Aloittelen tänä syksynä, katso tähän sovitettu ohjelma kalenteristani osoitteessa www.tanssia.fi.

Helsingissä 7.7.2019

Auvo Viita-aho
Tanssinopettaja (STOL)
auvo@tanssia.fi